ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การรับรู้ตราบาปของผู้ดูแล ทักษะชีวิตและการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท

ผู้เขียน นางสาวอาชวศรี คำหอม

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทราภรณ์ ทุ่งปันคำ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาลินี สุวรรณยศ กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ต้องให้การดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทเป็นระยะเวลายาวนาน การรับรู้ตราบาปของผู้ดูแลและทักษะชีวิตของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทอาจส่งผลต่อการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทได้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพรรณนาหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาการรับรู้ตราบาปของผู้ดูแล ทักษะชีวิตและการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท รวมทั้งความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าว โดยศึกษาจากผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท จำนวน 374 ราย และ ผู้ที่เป็นโรคจิตเภท จำนวน 374 ราย ที่มาติดตามการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสวนปรุง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท และแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ส่วนที่ 2 แบบประเมินสภาพจิต (Mental Status Questionnaire [MSQ]) ของคานและคณะ ใช้ประเมินการรับรู้วัน เวลา สถานที่และบุคคลของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท (Kahn et al., 1960) ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ตามแนวคิดของ วอล (Wahl, 1999) ซึ่งดัดแปลงโดยภัทราภรณ์ ทุ่งปันคำ, อรวรรณ วรรณชาติ (2550) ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้ตราบาปของผู้ดูแลตามแนวคิดของ วอล (Wahl, 1999) ซึ่งดัดแปลงโดยภัทราภรณ์ ทุ่งปันคำ และอาชวศรี คำหอม ทดสอบค่าความเที่ยงตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านได้ค่าความตรงเท่ากับ 0.8 ส่วนที่ 5 แบบสอบถามทักษะชีวิตตามการรับรู้ของ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผู้ดูแล (The Life Skills Profile [LSP]) ของปาร์กเกอร์ และโรเซน (Parker & Rosen, 1989) ซึ่งแปลโดยภัทราภรณ์ ทุ่งปันคำ ,อรวรรณ วรรณชาติ (2550) ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามส่วนที่ 3, 4 และ 5 ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.88, 0.85 และ0.98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภท มีคะแนนการรับรู้ตราบาปในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 73.26 ($\overline{X}$ = 23.56, S.D. = 7.95)

2. คะแนนเฉลี่ยทักษะชีวิตของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทตามการรับรู้ของผู้ดูแล มีค่าเท่ากับ 124.16 (S.D. = 16.18) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ($\overline{X}$ = 120)

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่เป็นโรคจิตเภท มีคะแนนการรับรู้ตราบาปในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 56.15 ($\overline{X}$ = 29.05, S.D. = 13.85)

4. เมื่อนำการรับรู้ตราบาปของของผู้ดูแล และการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมนพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ (r = .12) อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ $p < 0.05$ และเมื่อนำทักษะชีวิตของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทตามการรับรู้ของผู้ดูแล และการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของ สเปียร์แมน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบในระดับต่ำ (r = - .11) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p < 0.05$

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หากผู้ดูแลมีการรับรู้ตราบาปต่ำ ผู้ป่วยจะมีแนวโน้มการรับรู้ตราบาปลดลง และหากผู้ดูแลมีการรับรู้ทักษะชีวิตของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทสูงผู้ป่วยจะมีแนวโน้มการรับรู้ตราบาปลดลงเช่นกัน จะเห็นได้ว่าการรับรู้ของผู้ดูแลเกี่ยวกับตราบาปและทักษะชีวิตของผู้ที่เป็นโรคจิตเภทมีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ตราบาปของผู้ที่เป็นโรคจิตเภท ดังนั้นพยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญของการลดการรับรู้ตราบาปของผู้ดูแลโดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ดูแลมีทัศนคติที่ดีและมีการยอมรับในตัวผู้ที่เป็นโรคจิตเภทมากขึ้นร่วมกับการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับผู้ที่เป็นโรคจิตเภท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Perceived Stigma of Caregivers, Life Skills and Perceived Stigma of Persons with Schizophrenia

Author Miss Archawasri Khumhom

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Patraporn Tungpunkom Chairperson

Assistant Professor Chalinee Suvanayos Member

ABSTRACT

Caregivers of persons with schizophrenia have to take care of them for a long time, therefore, caregivers' perception toward stigma and patient's life skills may affect the perceived stigma of persons with schizophrenia.

The purposes of this study were to describe caregivers' perception toward stigma, life skills and perceived stigma among persons with schizophrenia, as well as to examine the relationships among these variables. Purposive sampling was used to recruit 374 persons with schizophrenia and their caregivers attending the outpatient department of Suanprung Psychiatric hospital, Chiang Mai province, from September to October, 2008. Research instruments included: 1) Demographic Data Form; 2) Mental Status Questionnaire (MSQ) of Kahn et al. (1960); 3) The Perceived Stigma Questionnaire (Patient Version) developed by Wahl (1999) modified by Patraporn Tungpunkom and Orawan Wannachat (2007); 4) The Perceived Stigma Questionnaire (Caregivers Version) modified by Patraporn Tungpunkom and Archawasri Khumhom (2007) based on Wahl (1999); and 5) The Life Skills Profile (LSP) of Parker & Rosen (1989), translated into Thai by Patraporn Tungpunkom and Orawan Wannachat (2007). Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's rank correlation coefficient.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Results of study revealed that:

1. Seventy three point two six percent of caregivers reported a minimal experience of stigma ($\overline{X}$ = 23.56, S.D. = 7.95);

2. The average score of life skills of persons with schizophrenia as perceived by caregivers was 124.16 (S.D. = 16.18) which was higher than the norm ($\overline{X}$ = 120);

3. Fifty six point one five percent of persons with schizophrenia reported a minimal experience of stigma ($\overline{X}$ = 29.05, S.D. = 13.82);

4. There was a significant positive correlation between perceived stigma by caregivers and perceived stigma among persons with schizophrenia at a low level ($r = .12$, $p < 0.05$). There was a significant negative correlation between life skills of persons with schizophrenia as perceived by caregivers and perceived stigma among persons with schizophrenia at a low level ($r = -.11$, $p < 0.05$).

The findings of this study suggest that if caregivers perceive a minimal level of stigma the perceived stigma among persons with schizophrenia are likely to decrease. If caregivers perceived a high level of capability of patients, the perceive stigma among persons with schizophrenia will also decrease. Therefore, nurses should be aware of decreasing stigma by promoting caregivers acceptance and having more positive attitudes toward the persons with schizophrenia and also the provision of life skills enhancement to persons with schizophrenia.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved